

Ανδρονίκη Γωγοπούλου

Όταν οι άλλοι σιωπούν, οι λέξεις των ποιητών χορεύουν, που σημαίνει κινούνται στο χώρο και κινούν οτιδήποτε υπάρχει σ' αυτόν, καταδύονται σε βαθύτερες σημασίες, διεισδύουν με την ίδια ευχέρεια σε προσωπικούς ή κοινωνικούς χώρους.

Ο λόγος, όπως αυτός αρθρώνεται μέσα από τα ποιήματα της Ζωής Σαμαρά, χορεύει υπό τους ήχους μιας μουσικής, η οποία αχνοπαίζει πίσω από τις αρμονικές εναλλαγές προσωπικού στοιχείου και κοινωνικού ή πολιτικού σχολίου, σε μια εποχή που η προσωπική καταγραφή κυριαρχεί σε βάρος ενίοτε και του κοινωνικού ρόλου της ποίησης. Φτώχεια, ανεργία, μετανάστευση, προσπάθεια ποδηγέτησης είναι προβλήματα που απασχολούν την ποιήτρια, μέσα από έναν σαφέστατα δραματικό χαρακτήρα στην ποίησή της. Μέσα από μια εκκωφαντική σιωπή –η ποίηση είναι κόρη της σιωπής– ταξιδεύει μέσα στο λόγο της αναζητώντας, όχι μάταια πάντα, έναν κόσμο έλλογο.

Ο χώρος, όπου κινείται η ποιήτρια, δεν έχει όρια και γρήγορα μετατρέπεται σε μια πανανθρώπινη θεατρική σκηνή: *Το πέλαγος της φαντασίας δεν είχε όρια*. Απλώνεται στην αντίπερα όχθη, στην απέναντι κοιλάδα, σε όλο το σύμπαν. Κάποιοι βεβαίως προσπαθούν να περιορίσουν, να σμικρύνουν αυτά τα όρια, *Μη στέκεσαι εδώ / Δεν υπάρχει «εκεί»*, δημιουργώντας τεχνητή ασφυξία, τελικά βρίσκει τον τρόπο η ποιήτρια να σταθεί *Κι εκεί κι εδώ*, εκεί, όπου προβάλλονται ο ανθρώπινος πόνος, οι υπαρξιακές αγωνίες.

Σχεδόν στο σύνολό τους τα ποιήματα και τα πεζοποιήματα, τα τελευταία με έντονο το φιλοσοφικό περιεχόμενο και με ολοφάνερα τα αυτοβιογραφικά στοιχεία, ενώ φαίνονται προσεγγίσιμα στην πρώτη ανάγνωση, σε προκαλούν να τα ξαναδιαβάσεις. Ανακαλύπτεις, ως διά μαγείας, πολλές αναγνώσεις: ξεφλουδίζεις τους στίχους και κάθε φορά έχεις να προσθέσεις κάτι καινούριο σε ό,τι ήδη έχεις εισπράξει.

Η ποίηση της Ζωής Σαμαρά δεν περιορίζεται στον αυστηρά προσωπικό χαρακτήρα. Το «εγώ» της ποιήτριας κάνει ένα βήμα πίσω, χωρίς να παραγκωνίζεται. Είναι διάχυτη η αγάπη της για την ίδια τη ζωή και οι αξίες κυριαρχούν σε πείσμα των καιρών. Γι' αυτό και, πέρα από την κοινωνική κριτική, έχει να προτείνει και μια στάση έντιμη απέναντι στα πράγματα: *Στείλε την κόρη του Αγήνορα ξανά / να την ξυπνήσει*, λέει αναφερόμενη στην Ευρώ-